

ELÄKETURVAKESKUS

TOIMINTAKERTOMUS

1970

ELÄKETURVAKESKUKSEN
TOIMINTAKERTOMUS
vuodelta 1970

Helsinki 1971. Kunnallispaino

HALLITUKSEN KERTOMUS ELÄKE- TURVAKESKUKSEN TOIMINNASTA VUONNA 1970

Vuoden 1970 alusta tuli voimaan useita sosiaaliturvaa koskevia parannuksia. Näistä on työeläkejärjestelmän kannalta erittäin merkityksellinen yrittäjien eläketurvan toteutuminen. Kansaneläkejärjestelmän etuuksiin taas lisättiin asumistuki ja samalla muutettiin tukilisää koskevia säännöksiä. Kansaneläkejärjestelmään liittyvä perhe-eläkelaki tuli täysitehoisesti voimaan niin ikään vuoden alusta.

Sosiaaliturvan tehostuminen ilmenee selvästi myös sosiaalimenojen kehityksessä. Maamme sosiaalimenojen voidaan arvioida vuoden 1970 aikana kohonneen 5 700 milj. markkaan, eli 18 prosenttiin nettokansantulosta. Edelliseen vuoteen verrattuna sosiaalimenot kasvoivat 600 milj. markalla. Eläkkeinä maksettiin vuoden 1970 aikana 2 600 milj. markkaa, mistä määrästä hieman yli puolet tuli kansaneläkejärjestelmän osalle. Eläkemenojen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 400 milj. markkaa.

Valtioneuvoston asettama eläkejärjestelmäkomitea jatkoi työskentelyään. Vuoden 1970 aikana komiteassa kiinnitettiin erityisesti huomiota rintamasotilaiden eläkekysymyksen ratkaisemiseen, mutta myös työeläketurvan tehostamista koskevat kysymykset olivat esillä. Komitean mietintö, jossa ehdotettiin korkeahkon iän saavuttaneille työntekijöille suoritettavan työtömyyseläkkeen liittämistä työeläkelakien etuuksiin, valmistui vuoden 1971 puolella.

Sosiaalipoliittisiin kysymyksiin osoitettu mielenkiinto kuvastuu myös eduskunta-aloitteista. Vuoden 1970 valtiopäivien aloiteaikana tehdyistä yli 2 700 eduskunta-aloitteesta melkein viidennes koski sosiaaliturvaa. Eläkkeitä koskevia aloitteita tehtiin lähes 200.

TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄ

Työeläkejärjestelmän toiminnalle vuonna 1970 oli leimaa antavaa maatalousyrittäjien ja muiden yrittäjien eläkevakuutuksen täytöntöönpano. Vakuutusten voimaansaattaminen onnistui varsin hyvin. Maatalousyrittäjiä tuli vakuutuksen piiriin vuoden 1970 aikana 392 000 henkilöä. YEL:n mukaisen vakuutuksen otti 114 000 henkilöä. YEL-vakuutuksista 98 % on eläkevakuutusyhtiöissä ja 2 % eläkekassoissa.

Vuoden 1970 päättyessä oli TEL:n mukainen eläketurva järjestetty voimassa olevien työsuhteiden perusteella kaikkiaan 830 000 työntekijälle. LEL:n mukaisia vakuutusmaksuja suoritettiin vuoden 1970 aikana 450 000 työntekijästä. TEL-lisäetuja oli vuoden lopussa järjestetty kaikkiaan 30 000 työntekijälle. Eläkkeiden luku kasvoi vuoden aikana 100 000:sta 133 000:een. Vanhuuseläkkeiden keskimäärä oli vuoden vaihteessa 186 markkaa kuukaudessa työkyvyttömyyseläkkeiden vastaavan määrän ollessa 164 markkaa. Perhe-eläkkeiden keskimäärä oli 164 markkaa kuukaudessa. Työeläkkeinä maksettiin vuoden 1970 aikana kaikkiaan 286 milj. markkaa. Eläkkeiden kehitys käy ilmi seuraavista taulukoista.

Eläkelaji	TEL-, LEL-, MYEL- ja YEL-eläkkeiden lukumäärä vuoden päättyessä							
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970*)
Vanhuus- eläkkeet	1 200	4 400	9 600	16 300	25 200	34 100	44 700	60 200
Työkyvytt.- eläkkeet	2 400	6 900	11 500	19 500	26 000	35 900	44 500	56 200
Perhe-eläkkeet	—	—	—	—	2 900	6 800	11 300	16 400
Yhteensä	3 600	11 300	21 100	35 800	54 100	76 800	100 500	132 800

Eläkelaji	Maksetut TEL-, LEL-, MYEL- ja YEL- eläkkeet; milj. mk							
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970*)
Vanhuus- eläkkeet	0,9	4,7	11,3	21,6	35,9	56,0	88,6	124
Työkyvytt.- eläkkeet	2,0	7,9	17,3	31,4	44,8	69,2	95,0	123
Perhe-eläkkeet	—	—	—	—	2,6	9,6	18,7	30
Lisäeläkkeet	—	0,1	0,5	1,7	3,0	4,7	7,3	9
Yhteensä	2,9	12,7	29,1	54,7	86,3	139,5	209,6	286

*) Ennakkotieto

Eläkelaitosten lukumäärässä ei tapahtunut sanottavia muutoksia. YEL:n voimaantulon johdosta perustettiin tosin kolme uutta eläkekassaa, mutta eläkesäätiöiden lukumäärä väheni vuoden 1970 aikana kahdella. Vuoden päättyessä eläkelaitoksia oli 163. Työeläkelaitosten maksutulo TEL:n, LEL:n, MYEL:n ja YEL:n mukaisesta peruseläketurvasta sekä rekisteröidystä lisäeläketurvasta oli vuonna 1970 yhteensä arviolta 650 milj. markkaa. Työeläkerahastojen määrän arvioidaan vuoden lopussa olleen 3 200 milj. markkaa.

Viime vuosina toteutettujen useiden eläketurvan parannusten johdosta on myös järjestelmän tulojen lisääminen tullut ajankohtaiseksi. TEL-vakuutusmaksua korotettiin vuoden 1971 alusta noin puolella prosenttiyksiköllä, joten vakuutusmaksu nousi keskimäärin 5,6 %:ksi palkasta. MYEL:n ja YEL:n mukainen vakuutusmaksu kohosi TEL:n maksua vastaavasti. LEL:n

vakuutusmaksu nousi 6 %:ksi palkoista niin ikään vuoden 1971 alusta. Tämän lisäksi TEL-takaisinlainauksen korko nostettiin 7 %:ksi.

JÄRJESTELMAN KEHITTÄMINEN

Yrittäjien eläketurvan toimeenpanon vaatimat suunnittelutyöt jatkuivat osittain vielä vuoden 1970 puolella. Yrittäjien eläkevakuutusta täytäntöönpannassa todettiin, että porotalouden harjoittajien eläketurva olisi joustavammin järjestettävissä MYEL:n kuin YEL:n piirissä. Suuri osa porotalouden harjoittajista toimii näet myös maatalousyrittäjinä. Eläketurvakeskuksessa valmisteltiin lainmuutosehdotus, jonka mukaan porotalouden harjoittajat liitettäisiin MYEL:n piiriin. Ehdotuksen perusteella laadittu lainmuutos tuli voimaan vuoden 1971 alusta. Yrittäjien eläkelakeihin tehtiin kaksi muutakin muutosta, jotka olivat lähinnä teknillisluontoisia.

Joulukuussa 1970 tehtyyn työmarkkinaosapuolten väliseen tulopoliittiseen sopimukseen sisältyy myös eräitä työeläkejärjestelmän kehittämistä koskevia asioita, joilla pyritään työeläketurvan tehostamiseen ja järjestelmän teknisen rakenteen yksinkertaistamiseen.

Kunnallisen eläkelaitoksen kanssa tehtiin sopimus määrättyjen tietojen ottamisesta Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin myös kunnallisista palvelussuhteista. Tiedot merkitään vain päätyneistä palvelussuhteista. Rekisteröiminen on tarkoitus saada käyntiin vuoden 1971 aikana. Se tulee nopeuttamaan ja varmentamaan eläkehakemusten käsittelyä.

Vakuutettujen palveluun on kiinnitetty jatkuvaa huomiota. Työeläkkeenhakijoiden neuvontaa ryhdyttiin tehostamaan järjestämällä entistä kiinteämpää ohjausta rahalaitoksissa tätä tehtävää hoitaville henkilöille ja myös sosiaalitoimistojen sekä sairaaloiden ja parantoloiden asianomaisille virkailijoille.

Yrittäjien eläkelaisissa tarkoitettu neuvottelukunta, jonka asiana on tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja yrittäjien eläketurvaa koskevissa asioissa, perustettiin vuoden 1970 maalisis-

kuussa. Neuvottelukunta kokoontui vuoden kuluessa viisi kertaa ja antoi Eläketurvakeskukselle lausuntonsa kahdesta lainmuutosehdotuksesta. Tämän lisäksi neuvottelukunnassa käsiteltiin yrittäjien eläkelain soveltamiseen liittyviä kysymyksiä, kuten yrittäjän vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättäviä seuraamuksia.

REKISTERIT

Eläketurvakeskuksen tietokonetyöt, joista pääosan muodostaa työeläkelakien alaisten työsuhteiden ja yrittäjänäolojaksojen kirjaaminen Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin, suoritettiin edelleen Oy Tietokonepalvelu Ab:ssä. Muuttuneen käyttösuhteen johdosta yhtiön osakkuussuhteissa tehtiin järjestelyjä, joiden yhteydessä Eläketurvakeskuksen osakemäärä lisääntyi. Yhtiön konekannan uusimista ja kehittämistä koskeva tutkimus- ja suunnittelutyö saatiin siihen vaiheeseen, että uusi koneisto voitiin tilata. Vuokrattava koneisto, joka saadaan käyttöön vuoden 1971 loppupuolella, pystyy tyydyttämään Eläketurvakeskuksen laajentuneet käyttötarpeet lähivuosina.

Keskeisin rekisteröintitehtävä oli maatalousyrittäjiä koskevien rekisterien käynnistäminen. Maatalousyrittäjiä ja muita yrittäjiä koskevat alkutiedot saatiin pääosiltaan viedyiksi vuoden 1970 aikana rekisteriin. Rekisteröintiohjelmien täydentäminen jäi eräiltä osin myöhemmäksi.

Tietojenkäsittelyn tehokkuuden lisäämiseksi kehitettiin henkilöiden tunnistamisen menettelyä. Tunnistustietona voidaan nyt käyttää väestörekisterin henkilötunnuksia, mikä aikanaan tekee työeläkekortin käyttämisen tarpeettomaksi sekä helpottaa väestörekisterin ja työeläkeräkisterin yhteistoimintaa.

Työntekijän TEL-työsuhteet ja LEL-ansiot sekä likimääräisen laskelman eläkkeen määrästä sisältävien rekisteriotteiden toimittamista työntekijöille jatkettiin. Näitä otteita lähetettiin vuoden aikana yhteensä 50 000.

Vanhimmista työeläkejärjestelmän piiriin kuuluvista ikäluo-

kista suoritettiin vanhuuseläkkeen hakemista koskeva selvitys. Siinä todettiin kaikkiaan 900 sellaista työntekijää, jotka eivät olleet hakeneet vanhuuseläkettä, vaikka heillä näytti olevan oikeus sen saamiseen. Näille henkilöille lähetettiin ilmoitus siitä, että heillä on mahdollisuus hakea eläkettä.

Eläketurvakeskuksen, Kunnallisen eläkelaitoksen ja valtiokonttorin välinen yhteistyö eläketapahtumia koskevan tietoliikkeen osalta jatkui entiseen tapaan. Yhteistyö Kansaneläkelaitoksen kanssa jatkui niin ikään aikaisempaa menettelyä noudattaen. Eläkepäätöksistä välitettiin tietoja Kansaneläkelaitokselle, joka puolestaan lähetti Eläketurvakeskukselle ilmoituksia sairauspäivärahaa ja kansaneläkettä koskevista ratkaisuksista.

ELÄKEASIAIT JA ELÄKKEISIIN LIITTYVÄ NEUVONTA

Työeläkelaitoksiin saapui vuoden 1970 aikana kuukausittain keskimäärin 4 000 eläkehakemusta. Näistä kulki lähes puolet Eläketurvakeskuksen kautta. Vaikka Eläketurvakeskuksen kautta saapuneiden hakemusten määrä edelleen lisääntyi, niiden suhteellinen osuus kaikista eläkehakemuksista kuitenkin pienentyi edellisiin vuosiin verrattuna. Tämä johtui pääosiltaan siitä, että yrittäjät toimittivat eläkehakemuksensa suoraan asianomaisiin eläkelaitoksiin.

Eläketurvakeskukseen saapuneista hakemuksista puolet tuli eläkkeen hakijoiden neuvontaa hoitavien pankkien ja posti-toimipaikkojen välityksellä ja puolet suoraan hakijoilta. Hakemukset lähetettiin Eläketurvakeskuksesta asianomaisten eläkelaitosten ratkaistaviksi ja tällöin mukaan liitettiin Eläketurvakeskuksessa olevat hakijan eläkeoikeutta koskevat tiedot.

Kuukausittain tuli vireille keskimäärin 500 sellaista eläke-asiaa, joissa työeläkkeen hakija tai edunjäntäjä oli kuulunut myös valtion eläkelain tai kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain piiriin. Näissä tapauksissa hakemukset toimitettiin myös valtiokonttorin tai Kunnallisen eläkelaitoksen käsiteltäviksi.

Vakuutusosikeudelle tehdyistä työeläkkeitä koskevista valituksista ja lainvoiman saaneen päätöksen poistamista koskevista hakemuksista Eläketurvakeskus aikaisempaa käytäntöä noudattaen antoi lausuntonsa. Lausuntoja annettiin vuoden aikana 241.

Työkyvyttömyysasiain neuvottelukunta, jonka tehtävänä on antaa lausuntoja työkyvyttömyyseläkkeitä koskevissa asioissa, antoi vuoden 1970 aikana eläkelaitoksille 96 ratkaisusuositusta, joita eläkelaitosten on todettu lähes poikkeuksetta noudattaneen.

Tarkastuskäyntejä TEL:n mukaista toimintaa harjoittavissa eläkesäätiöissä ja -kassoissa on jatkettu. Vuoden aikana tarkastajat kävivät 85 eläkelaitoksessa. Tämän lisäksi eläkelaitoksille ja yksityisille vakuutetuille annettiin lausuntoja ja ohjeita työeläkelakien soveltamisesta. Eläketurvakeskuksen asiakasneuvonnassa kävi keskimäärin 60 henkilöä päivässä. Käyntien pääasiallisina syinä olivat eläkkeen saamisen edellytyksiä tai määrättyyn työsuhteeseen liittyvää eläkettä koskeneet tiedustelut, eläkehakemuksen tekeminen ja työeläkekorttia koskeneet asiat.

ELÄKETURVAN JÄRJESTÄMISEN VALVONTA

Eläketurvan järjestämisen valvonta kohdistettiin edelleen sen selvittämiseen, että työnantajat ovat järjestäneet TEL:n mukaisen eläketurvan työntekijöilleen. YEL:ssa yrittäjille varattu eläketurvan järjestelyaika jatkui vuoden 1970 ajan, joten tältä osin valvonta voidaan aloittaa vasta vuoden 1971 puolella.

Työnantajien eläkejärjestelyjen tarkistuksia toimitettiin työntekijöiden tekemien tiedustelujen ja huomautusten sekä eläkehakemuksissa ilmoitettujen tietojen perusteella. Lisäksi pyrittiin järjestelmällisesti valvomaan työnantajan vakuuttamisvelvollisuuden täyttämistä. Tarkastuskäyntejä työnantajien luona suoritettiin 500.

Myös konkurssien ja julkisten haasteiden yhteydessä selvitettiin työnantajan vakuuttamisvelvollisuus. Konkurssitapauk-

sia käsiteltiin vuoden aikana 285 ja julkisia haasteita 315. Hyvikkeen Eläketurvakeskus valvoi 24 konkurssissa.

Eläketurvakeskus voi vapauttaa MYEL:n ja YEL:n mukaisen eläkevakuutuksen ottamisesta sellaisen henkilön, jonka eläketurva muutoinkin on riittävä. Tätä koskevia hakemuksia tuli vuoden 1970 aikana MYEL:n piiristä 970 ja YEL:n piiristä 1 860. Hakemuksista ratkaistiin vuoden 1970 aikana 1 170, niistä myönteisesti 690.

VAKUUTUSTEKNILLISET TYÖT

Vuoden 1969 yhteisesti kustannettavien eläkkeiden vastuunjakoselvittely sekä Eläketurvakeskuksen omien kustannusten loppuselvittely vuodelta 1969 suoritettiin viime lokakuun loppuun mennessä. Yhteisesti kustannettavien eläkkeiden määrä oli 113,6 milj. markkaa. Määrä oli kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna 68 %. Vastuunjakoselvittelyn yhteydessä hyvitettiin eläkelaitoksille nyt ensimmäisen kerran työttömyyskassojen keskuskassalta saatu vakuutusmaksu 8,6 milj. markkaa vuodelta 1969. Eläketurvakeskuksen kautta tasausselvityksen yhteydessä kulkenut rahamäärä oli kaikkiaan 28,7 milj. markkaa. Määrän kasvamisen vuoksi on tasausmenettelyä kehitetty siten, että suoritukset jakaantuisivat tasaisemmin koko vuoden ajalle.

Takaisinlainauksen koron korottamisesta 5 %:sta 7 %:iin ja perhe-eläkkeiden kustannusperusteen muuttumisesta aiheutuneet muutokset eläkevakuutusyhtiöiden laskuperusteisiin on sosiaali- ja terveysministeriö jo vahvistanut. Vastaavat muutokset eläkekassojen ja -säätiöiden laskuperusteisiin ovat vielä valmisteltavana. Yrittäjien eläkelakien voimaantulon johdosta valmisteltiin uudet eläkekassojen ja -säätiöiden kirjanpito-ohjeet.

Yrittäjäeläkkeiden aiheuttamat muutokset lisättiin vapaa-kirjojen ehtoihin ja perusteisiin. Ehtojen täydennystyö sekä perusturvan vapaakirjojen että lisäetuvapaakirjojen osalta

saatiin loppuunsaoritetuksi. Ministeriö vahvisti mainitut ehdot elokuussa 1970.

LUOTTOVAKUUTUS

Luottovakuutuksen vastuu oli vuoden 1970 päättyessä 1 082 milj. markkaa, mikä merkitsee 21 %:n nousua vuoden alusta. Pääosan mainitusta summasta muodostivat työeläkelaitoslainojen vakuudeksi myönnetyt luottovakuutukset, joiden muodostama vakuutuskanta oli 867 milj. markkaa. Muun osan luottovakuutuksen vastuusta muodostivat työnantajakohtaiset vastuu- ja rahastovajaukset, jotka olivat 58 milj. markkaa, sekä eläkesäätiöiden ja eläkekassojen reaalikate, joka oli 157 milj. markkaa. Eläketurvakeskuksen haltuun annetut vakuudet kattoivat arvostusperusteiden mukaan 51 % lainojen sekä vastuu- ja rahastovajauksien yhteismäärästä. Luottovakuutuksen kehitys ilmenee seuraavasta taulukosta.

Luotonantaja	Luottovakuutuskanta vuoden päättyessä, milj. mk							
	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
Vakuutusyhtiöt	47	84	117	176	226	284	332	403
Eläkesäätiöt	31	118	140	167	246	310	379	463
Eläkekassat	17	48	63	94	150	147	176	205
Työeläkekassat	2	3	4	5	7	8	8	11
Yhteensä	97	253	324	442	629	749	895	1 082

Luottovakuutusmaksuina saatiin vuoden 1970 aikana kaikkiaan 6,2 milj. markkaa, josta edelleen maksettiin jälleenvakuuttajille 0,6 milj. markkaa. Maksutulo nousi edellisen vuoden luvusta 9 %. Luottovakuutuksista aiheutuva vastuovelka oli vuoden lopussa 33,4 milj. markkaa, josta jälleenvakuuttajien osuutta oli 1,4 milj. markkaa.

Vuoden 1970 aikana sattui 21 luottovakuutusentottajan konkurssia. Näissä on Eläketurvakeskuksen vastuulla 1,6 milj. markkaa. Luottovakuutuksen perusteella maksettiin vuoden aikana korvauksia 0,6 milj. markkaa.

Elinkeinotulon verottamisesta voimassa olevan lain sään-

nösten mukaisia varauksia on tilinpäätöksessä tehty luottovakuutuksen osalta siinä määrin kuin tilivuoden tulos on sallinut.

SIJOITUKSET

Eläketurvakeskuksen sijoitusomaisuus kasvoi vuoden 1970 aikana 36 % ollen vuoden lopussa 37,6 milj. markkaa. Tästä määrästä oli arvopapereina 1,8 milj. markkaa ja lainoina 35,8 milj. markkaa. Lainoista oli annettu teollisuudelle 13,0 milj. markkaa (36 %), kaupan ja palvelualan yrityksille 9,4 milj. markkaa (26 %), rakennusalan yrityksille 8,6 milj. markkaa (24 %) ja muille 4,8 milj. markkaa (14 %).

TUTKIMUSTYÖ JA TILASTOT

Eläkeikää käsittelevässä tutkimussarjassa saatiin aineiston keruun laajin vaihe, 22 teollisuuden alaa ja 10 muuta ammattiryhmää käsittävä postikysely, vuoden 1970 aikana suoritetuksi lähes kokonaan. Kyselylomake lähetettiin 10 500 henkilölle, joista lähes 83 % vastasi kyselyyn. Aikaisemmin kerätyn haastatteluaineiston perusteella laaditut osaraportit metallien perusteellisuudesta, myyntityöstä ja kaivostyöstä ovat valmistuneet. Sen jälkeen kun suunnitelmien mukainen aineisto kentältä kokonaisuudessaan on kerätty, voidaan suorittaa lopullinen vertaileva analyysi tutkimuksen piiriin otettujen ammattialojen välillä.

Tutkimus alle neljän kuukauden pituisten työsuhteiden yleisyydestä saatiin teollisuuden osalta valmiiksi ja tulokset julkaistiin. Toimistotyötä koskeva vastaava tutkimus on valmistumisvaiheessaan. Muista vuonna 1970 tehdyistä pienemmistä tutkimuksista mainittakoon, että tallettamisen arvoisiksi katsotut osat "Eläketurva ja toimeentulo"-tutkimuksen haastatteluaineistosta käsiteltiin loppuun. Tarkastelun kohteena olivat so-

siaalisten tulonsiirtojen vaikutus palkansaajien tulojakautumiin, eräät työnjättöön liittyvät kysymykset ja huoltoavun merkitys eläkeläisille.

Kirja "Eläketurva eri maissa 1969" julkaistiin keväällä 1970. Sen herättämä mielenkiinto osoitti selvästi ulkomaisia järjestelmiä ja kansainvälisiä vertailuja koskevien tutkimusten merkityksen, minkä johdosta on selvitelty mahdollisuuksia tutkimus- ja julkaisutoiminnan lisäämiseksi tällä sektorilla. Uutena tehtävänä otettiin ohjelmaan eri puolueiden eduskuntaryhmien ja lehdistön suhtautumista eläkejärjestelmiin ja niiden kehittämiseen analyysoiva tutkimus.

Tilastotietoja työeläkelaitosten toiminnasta, eläkkeistä ja eläkkeen saajista kerättiin entisessä laajuudessaan.

TIEDOTUSTOIMINTA

Tiedotustoiminnassa kiinnitettiin erityistä huomiota yrittäjä-eläkelakien, työeläkkeen hakemismenettelyn ja rekisteriotepalvelun esittelyyn.

Julkiselle sanalle toimitettiin aineistoa entistä runsaammin ja lehtien yksilöllistä palvelua tehostettiin lähettämällä enemmän vain yhdelle lehdelle tai lehtiryhmälle, kuten paikallisia ja henkilökuntalehdille, tarkoitettuja kirjoituksia. Radiossa ja televisiossa esitettiin useita ohjelmia, joissa käsiteltiin työeläkejärjestelmiä. Yhteistoiminnassa radion aikuisopetustoimituksen kanssa laadittiin 7-osainen ohjelmasarja "Työeläketurva". Sen seuraamisen helpottamiseksi toimitettiin tiedotusvihko, jota on jaettu lähinnä kansansivistysjärjestöjen käyttöön.

Työeläke-lehti ilmestyi neljä kertaa. Lehden sisällössä pyrittiin ottamaan huomioon vuonna 1969 suoritetun lukijatutkimuksen tulokset. Useista Eläketurvakeskuksen tiedotusvihkoista otettiin lisäpainoksia. Yrittäjien eläkelakia koskeva esite toimitettiin myös sokeiden pistekirjoituksella.

Esitelmäapua välitettiin lukuisiin tilaisuuksiin, mm. rahalaitoksille, joiden kiinnostus työeläkeasioita kohtaan on myös

tässä muodossa huomattavasti lisääntynyt. Eläketurvakeskus osallistui ”Vanhusten viikon” näyttelyyn Helsingissä. Työeläketurvaa esittelevää elokuvaa esitettiin teattereissa ja erilaisissa valistustilaisuuksissa.

Yhteydenpitoa eduskunnan sosiaalivaliokuntaan jatkettiin entiseen tapaan.

KANSAINVALINEN YHTEISTYÖ

Eläketurvakeskus osallistui entiseen tapaan sosiaalivakuutusalan kansainväliseen yhteistyöhön. Kansainvälisistä kokouksista, joissa Eläketurvakeskus oli edustettuna, mainittakoon pohjoismaisten sosiaalivakuutuskokousten pysyvän komitean kokous Turussa, pohjoismainen työeläkevakuutuskokous Tanskassa, kansainvälisen sosiaaliturvajärjestön yleiskokous Kölnissä ja maatalousväestön sosiaaliturvaa koskeva kokous Budapestissa sekä kansainvälisen työ- ja sosiaaliturvaoikeuden järjestön kokous Varsovassa. Eläketurvakeskus välitti myös kirjallisesti tietoja työeläkejärjestelmästä ja maamme muustakin sosiaalivakuutuksesta useille kansainvälisille järjestöille ja ulkomaisille sosiaalivakuutuslaitoksille. Monet ulkomaiset sosiaalivakuutuksen asiantuntijat kävivät vuoden aikana tutustumassa työeläkejärjestelmään ja Eläketurvakeskuksen toimintaan.

HENKILÖKUNTA JA KUSTANNUKSET

Eläketurvakeskuksen toimihenkilöiden lukumäärä oli vuoden 1970 päättyessä 188. Henkilökuntaa lisättiin vuoden aikana 19 henkilöllä. Tämä johtui pääasiallisesti yrittäjien eläkelakien tuomista uusista tehtävistä sekä näiden lakien johdosta eläkeasioiden ja rekisterien hoidon vaatiman työmäärän lisääntymisestä.

Eläketurvakeskuksen tutkimusosastolle muodostettiin hel-

mikuussa 1970 kaksi toimistoa, kenttätutkimustoimisto ja eläketutkimustoimisto, ja nimitettiin niille päälliköt.

Eläketurvakeskuksen varsinaiset hallinto- ja hoitokulut vuonna 1970 olivat 6 663 647 markkaa. Eläkelaitokset suorittivat Eläketurvakeskukselle sen menojen korvaamiseksi kustannusosuuksina 7 650 578 markkaa. Vuoden 1970 menoihin käytetyn ja edelliseltä vuodelta siirtyneen erän huomioon ottaen kustannusosuuksia jäi vuonna 1971 käytettäväksi 5 397 212 markkaa. Luottovakuutuksen hallinto- ja hoitokulut olivat 492 620 markkaa.

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 1971

Erkki Pesonen

T Pentikäinen

Veikko Ahtola

C. G. Aminoff

Arvo Hautala

Martti Lehtinen

Seppo Lindblom

Bruno Mattila

Erkki Oinas

Lauri T. Olkinuora

Olavi Suominen

V. E. Terho

Tapani Virkkunen

Markku Kaikkonen

Toimitusjohtaja

KULUT

Varsinaiset kulut

Hallinto- ja hoitokulut

Palkat ja palkkiot	2 735 847,77	
Sosiaalikulut	427 504,70	
Toimistokulut	903 871,68	
Tietokonekulut	1 596 959,93	
TEL 15 §:n mukaiset eläke- järjestelykulut	127 081,10	
Poistot	62 931,—	
Korot	180 332,34	
Muut kulut	404 564,14	
Eläkelautakunta	224 554,78	6 663 647,44

*Luottovakuutuksen kulut*Vakuutussitoumuksista aiheutu-
vat suoritukset

Maksetut korvaukset	638 097,62	
Vastuuvelan lisäykset		
Vakuutusmaksu- rahasto	234 330,78	
Korvausrahasa <u>7 056 796,—</u>	7 291 126,78	

Jälleenvakuuttajat

Vakuutusmaksut	600 985,—	
----------------------	-----------	--

Hallinto- ja hoitokulut

Palkat ja palkkiot	343 676,15	
Sosiaalikulut ...	51 242,27	
Muut kulut	97 215,63	492 134,05
Verot	486,—	
Poistot sijoitusomaisuudesta ...	5 677,—	
Luottotappiovarauksen lisäys ..	177 271,63	9 205 778,08
	<u>mk</u>	<u>15 869 425,52</u>

TILIVUODELTA 1970

TUOTOT

Varsinaiset tuotot

Kustannusosuudet eläkelaitoksilta		6 261 712,04	
Pääoman tuotot			
Korot	340 581,46		
Lainojen ja arvopaperien indeksikorotukset	13 178,—	353 759,46	
Muut varsinaiset tuotot		<u>48 175,94</u>	6 663 647,44

Luottovakuutuksen tuotot

Vakuutusmaksut		6 155 965,61	
----------------	--	--------------	--

Jälleenvakuuttajat

Palkkiot	72 118,20		
Vakuutusmaksurahasto-osuuden lisäys	45 711,—		
Korvausrahasto-osuuden lisäys	<u>440 847,—</u>	558 676,20	

Pääoman tuotot

Korot	2 376 088,75		
Lainojen ja arvopaperien indeksikorotukset	115 047,52	<u>2 491 136,27</u>	9 205 778,08

mk	<u>15 869 425,52</u>
----	----------------------

V A S T A A V A A

Rahoitusomaisuus

Kassa	3 624,58	
Pankkisaamiset ja postisiirtotilit	1 540 122,81	
Tilisaatavat	1 794 128,44	3 337 875,83

*Muiden vakuutusyhtiöiden osuus
vastuuvelasta*

Vakuutusmaksurahasto	264 433,—	
Korvausrahasto	1 164 563,—	1 428 996,—

Sirtyvät erät

Erääntyneet maksamattomat luottovakuutusmaksut	156 510,—	
Siirtyvät korot	256 123,—	412 633,—

Sijoitusomaisuus

Obligaatiot	1 710 547,32	
Osakkeet ja osuudet	88 946,63	
Lainat	35 844 107,72	37 643 601,67

Käyttöomaisuus

Kalustot	157 318,82	
Osakkeet ja osuudet	180 500,—	337 818,82
	mk	43 160 925,32

31. 12. 1970

VASTATTAVAA

Vieras pääoma

Tilivelat	151 740,74
-----------------	------------

Arvostuserät

Luottotappiovaraus	318 082,63
--------------------------	------------

Luottovakuutuksista aiheutuva vastuuvelka

Vakuutusmaksurahasto	3 221 573,67	
Korvausrahasto	30 176 041,—	33 397 614,67

Sürtyvät erät

Vuosilomakorvausvaraus sosiaali- turvamaksuineen	173 616,—	
Etukäteen suoritettut luottova- kuutusmaksut	21 535,20	
Ennakkona saadut kustannus- osuudet	5 397 211,75	
Eläkekustannusten tasaososuudet	3 701 124,33	9 293 487,28
	mk	43 160 925,32

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 1971

*Erkki Pesonen**T Pentikäinen**Veikko Ahtola**C. G. Aminoff**Arvo Hautala**Martti Lehtinen**Seppo Lindblom**Bruuno Mattila**Erkki Oinas**Lauri T. Olkinuora**Olavi Suominen**V. E. Terho**Tapani Virkkunen**Markku Kaikkonen**Toimitusjohtaja*

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Edustajiston varsinaisessa syyskokouksessa joulukuun 9 päivänä 1969 valittuina tarkastamaan Eläketurvakeskuksen hallintoa ja tilejä vuodelta 1970 olemme tänään suorittaneet tehtävämme loppuun ja esitämme seuraavaa.

Allekirjoittanut Kihlman on tilikauden aikana huolehtinut laskentatoimen jatkuvasta yksityiskohtaisesta tarkastuksesta ja ilmoittaa, että kirjanpitoa on hoidettu oikein ja selvästi asiallisten tositteiden perusteella sekä että rahavarojen hoito on ollut huolellista. Arvopaperit ovat tallella.

Yhdessä olemme lukeneet edustajiston ja hallituksen kokouksissa pidetyt pöytäkirjat ja toimintakertomuksen, analysoineet ja tarkastaneet tilinpäätöksen sekä saaneet tarkastuksessa esille tulleista asioista toimitusjohtajan ja asianomaisten osastopäälliköiden selvitykset.

Tilinpäätös on laadittu asiallisin perustein ja se osoittaa ennakkona saatujen kustannusosuuksien määräksi 5 397 211,75 markkaa.

Tarkastuksessa oli läsnä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston matemaatikko A. Savelius, joka tarkasti luottovakuutuksen rahastolaskelmia sekä ilmoitti, ettei hän ollut havainnut aihetta huomautuksiin tarkastamiensa asiain osalta.

Eläketurvakeskusta on kuluneena tilikautena tarkastuksessamme saamamme käsityksen mukaan hoidettu asiaankuuluvalla huolellisuudella.

Tarkastuksemme perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistetaan ja että hallitukselle myönnetään vastuuvapaus vuodelta 1970.

Helsingissä huhtikuun 15 päivänä 1971

Rauno Kousa

Bjarne Lindholm

Jaakko Heikkonen
KHT

Svante Kihlman
KHT

ELÄKETURVAKESKUKSEN
HALLINTOELIMET

EDUSTAJISTO

Varsinaiset jäsenet

Niemi, J. E., varatuomari, edustajiston puheenjohtaja
 Suontausta, Tauno, lakit.tri, edustajiston varapuheenjohtaja
 Partanen, Erkki, vuorineuvos
 Nykopp, Johan, vuorineuvos
 Hetemäki, Päiviö, varatuomari
 Hietanen, Lauri, vuorineuvos
 Jaakkola, Olavi, pääjohtaja
 Hämäläinen, Niilo, puheenjohtaja
 Salomaa, Erkki, apul.os.pääll.
 Penttilä, Sulo, puheenjohtaja
 Rantanen, Jaakko, puheenjohtaja
 Välikangas, Aarne I., valtiot. maisteri
 Ihamuotila, Veikko, agronomi
 Hakamäki, Toivo, maanviljelijä
 Nymalm, Tor, agronomi
 Jaatinen, Matti, ekonomi
 Pajunen, Aarno, dipl.kauppias
 Palmén, Lars, fil. maisteri
 Ingman, Nils Erik, lakit. lisensiaatti
 Hauru, Veikko, fil. maisteri
 Tienari, Artturi, sosiaalineuvos
 Hohenthal, Jarl, varatuomari
 Ponteva, Eero, professori

Varamiehet

Mäntylä, J. E., vakuutusneuvos
 Salonen, Ensio, hallitusneuvos, † 7. 11. 1970
 Berghell, Helge, vuorineuvos
 Hästö, Stig H., vuorineuvos
 Svartström, Nils, varatuomari
 Pesonius, Veikko, eversti
 Sirkiä, Viljo I., agronomi
 Kujanpää, Väinö, puheenjohtaja
 Saarinen, Olavi, puoluesihtööri
 Viitasaari, Jaakko, sihteeri
 Lassinen, Erkki, puheenjohtaja
 Tuure, Kalervo, toiminnanjohtaja

Eskola, Kusti, maanviljelysneuvos
 Johansson, Berndt, sihteeri
 Lindström, Veli, kalastaja
 Jokinen, Hartti, talousneuvos
 Heikkonen, Erkki, insinööri
 Strandell, Håkan, fil. maisteri
 Ekholm, Klaus, varatuomari
 Keinänen, Viljo, fil. tohtori
 Haramo, Mikko, hall.-op. kand.
 Simoinen, Olli, hall.-op. kand.
 Niemi, Turo, lääket. ja kir. tohtori

HALLITUS

Varsinaiset jäsenet

Pesonen, Erkki, fil. tohtori, hallituksen puheenjohtaja
 Pentikäinen, Teivo, fil. tohtori, hallituksen varapuheenjohtaja
 Virkkunen, Tapani, varatuomari
 Olkinuora, Lauri T., dipl.-insinööri
 Oinas, Erkki, varatuomari
 Hautala, Arvo, puheenjohtaja
 Suominen, Olavi, toiminnanjohtaja
 Ahtola, Veikko, puheenjohtaja
 Mattila, Bruno, varatuomari
 Terho, V. E., valtiot. maisteri
 Aminoff, C. G., varatuomari
 Lehtinen, Martti, lääket. lisensiaatti
 Järvelä, Olavi, taloudenhoitaja

Varamiehet

Sumelius, Henrik, agronomi
 Widén, Rolf, varatuomari
 Markkanen, Kauko, varatuomari
 Kuukkanen, Viljo, tarkastaja
 Kostet, Yrjö, toiminnanjohtaja
 Salminen, Jouko, puheenjohtaja
 Rahola, Pentti, agronomi
 Paaermaa, Pauli, ekonomi
 Halsas, K.-J., varatuomari
 Somer, Pekka, lääk. kenr.luutnantti
 Simoinen, Olli, hall.-op. kand.

TILINTARKASTAJAT

Kihlman, Svante, kauppat. maisteri, KHT, valvontatarkastaja
 Lindholm, Bjarne, valtiot. maisteri
 Kousa, Rauno, metsänhoitaja
 Heikkonen, J. V., kauppat. maisteri, KHT

Varamiehet

Ekroos, Torsten, kauppat. maisteri, KHT
 Seppälä, Ensio, toiminnanjohtaja
 Kymensalo, Pentti, taloudenhoitaja
 Kauppinen, Matti I., ekonomi, KHT

LUOTTOVAKUUTUSTOIMINNAN JOHTOKUNTA

Kaikkonen, Markku, toimitusjohtaja, puheenjohtaja
 Melkas, Antti, osastopäällikkö, varapuheenjohtaja
 Antson, Ossian, apul. johtaja
 Artto, Eero, kauppat. tohtori
 Erma, Reino, professori
 Peitsalo, Kalervo, toimitusjohtaja
 Witting, Erik, pankinjohtaja
 von Veh, Nils, toimitusjohtaja

YRITTÄJIEN NEUVOTTELUKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Kaikkonen, Markku, toimitusjohtaja, puheenjohtaja
 Sundberg, Heimer, johtaja, varapuheenjohtaja
 Astola, Lauri, kauppat. maisteri
 Ekholm, Klaus, varatuomari
 Heikkonen, Erkki, toimitusjohtaja
 Kuula, Fritz, insinööri
 Leino, Eino I., johtaja
 Lento, Lasse, kauppias
 Liljeström, Torsten, agronomi
 Palmén, Lars, fil. maisteri
 Saastamoinen, Taina, puheenjohtaja
 Simoinen, Olli, hall.-op. kand.
 Suominen, PaaVo V., toimitusjohtaja
 Tuominen, Teuvo, hammaslääket. lisensiaatti
 Valkama, Veikko, taksiautoilija

Varamiehet

Kemppinen, Kullervo, asianajaja
 Salomaa, Leo, apulaisjohtaja
 Kekki, Niilo, toimitusjohtaja, † 4. 4. 1970
 Sandelin, Juhani, varatuomari, 6. 5. 1970 lukien
 Jokinen, Hartti, talousneuvos
 Pihlström, Esko, pääsihteeri
 Pakarinen, Simo, toimitusjohtaja
 Hämäläinen, Leo, toiminnanjohtaja
 Rewell, Erkki, johtaja
 Nummi, Lassi, kirjailija
 Lindström, K. Erik, ekonomi
 Pekkinen, Erkki, rak.mestari
 Schrey, Aarno, varatuomari
 Häkkänen, Esko, hovioikeuden ausk.

TYÖKYVYTTÖMYYSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Sundberg, Heimer, johtaja, puheenjohtaja
 Keinänen, Viljo, fil. tohtori, varapuheenjohtaja
 Autio, Lauri, lääket. ja kir. tohtori
 Ikonen, Ensio, lääket. ja kir. tohtori
 Kekki, Matti, lääket. ja kir. tohtori
 Kytökivi, Seppo, varatuomari
 Lehtinen, Martti, lääket. lisensiaatti
 Lehtinen, Raimo, varatuomari
 Pietiläinen, Seppo, oikeust. lisensiaatti
 Simoinen, Olli, hall.-op. kand.
 Sirén, Marjatta, varatuomari
 Sumari, Pertti, lääket. lisensiaatti

Varamiehet

Aaltonen, Reino, varatuomari
 Gylling, Martti, lääket. ja kir. tohtori
 Halsas, K-J., varatuomari
 Heikel, Felix, lääket. lisensiaatti
 Karhunen, Pekka, lääket. lisensiaatti
 Milán, Olavi, prokuristi
 Silfverberg, Alf, varatuomari
 Sipilä, Heikki, agronomi
 Wegelius, Otto, lääket. ja kir. tohtori

JOHTAJAT

Kaikkonen, Markku, toimitusjohtaja
Sundberg, Heimer, johtaja
Rantanen, Tarmo, johtaja

OSASTOPÄÄLLIKÖT

Aarnio, Margaretha, osastopäällikkö, tutkimusosasto
Karjalainen, Matti, osastopäällikkö, tiedotusosasto
Melkas, Antti, osastopäällikkö, luottovakuutusosasto
Sirkesalo, Jouko, osastopäällikkö, vakuutus teknillinen osasto
Uimonen, Matti, apulaisosastopäällikkö, lainopillinen osasto

TOIMISTOPÄÄLLIKÖT

Forss, Simo, toimistopäällikkö, kenttätutkimustoimisto
Laesvuori, Pertti, toimistopäällikkö, eläketutkimustoimisto
Mäkeläinen, Lauri, toimistopäällikkö, kansliatoimisto
Riekkinen, Heikki, toimistopäällikkö, rekisteritoimisto

ELÄKELAUTAKUNTA

Varsinaiset jäsenet

Ojala, Olof, hallitusneuvos, lautakunnan puheenjohtaja
 Ahonen, Erkki, vanhempi oikeussihteeri, lautakunnan
 varapuheenjohtaja
 Saari, Kaarlo, varatuomari
 Savelius, Armas, fil. kandidaatti
 Björksten, R. R., lääket. lisensiaatti
 Lehtosuo, Erkki, lääket. lisensiaatti, † 3. 3. 1970
 Luppi, Arvo, lääket. lisensiaatti, 1. 8. 1970 lukien
 Svartström, Nils, varatuomari
 Ilmonen, Kalevi, varatuomari
 Jaatola, Tauno, lakit. lisensiaatti
 Sirkiä, Viljo I., agronomi
 Kaukoranta, Matti, toiminnanjohtaja
 Liukkonen, Kauno, sosiaalisihteeri
 Hyvönen, Paavo, valtiot. kandidaatti
 Lassinen, Erkki, puheenjohtaja
 Tuomarila, Heimo, maatalous- ja metsätieteitten kandidaatti,
 25. 2. 1970 lukien
 Lahtinen, Raimo, lainopin kandidaatti, 25. 2. 1970 lukien
 Uronen, Reino, agronomi, 25. 2. 1970 lukien
 Olsson, Harry, varatuomari, 25. 2. 1970 lukien

Varamiehet

Suihko, Olavi, varatuomari
 Honka, Kaarlo, fil. maisteri
 Luppi, Alpo, lääket. lisensiaatti, 31. 7. 1970 saakka
 Heikel, Jarl, lääket. lisensiaatti, 1. 8. 1970 lukien
 Valanne, Eero, lääket. lisensiaatti
 Ripatti, Pertti, varatuomari, 1. 6. 1970 saakka
 Relander, Kauko, varatuomari, 1. 6. 1970 lukien
 Aura, Kielo, varatuomari, † 20. 12. 1970
 Uoti, Martti, oikeustiet. kandidaatti
 Palojärvi, Erkki, agronomi
 Raita, Yrjö, yhteisk.-tiet. maisteri
 Piitulainen, Leo, työmarkkinakonsultti
 Kansikas, Veikko, työturvallisuussihteeri
 Honkavaara, Esko, taloudenhoitaja
 Vuoksinen, Paavo, agronomi, 25. 2. 1970 lukien

Kauppila, Mauri, asiamies, 25. 2. 1970 lukien
 Leino, Erkki, varatuomari, 25. 2. 1970 lukien
 Riisalo, Rauno, ekonomi, 25. 2. 1970 lukien

ELÄKELAUTAKUNNAN TOIMINTA VUONNA 1970

Eläkelautakunnalle saapui 1859 valitusta vuonna 1970, valitusten määrän oltua 1115 vuonna 1969. Kertomusvuonna annettiin päätös 1183 asiassa, edellisenä vuonna 1058 asiassa. Valitusten määrä kasvoi noin 67 prosentilla. Kertomusvuoden alussa oli ratkaisematta 386, vuoden päättyessä 1062 asiaa. Valitusten määrän lisääntyminen johtuu yksinomaan yrittäjien eläkelain ja maatalousyrittäjien eläkelain voimaantulosta. Näiden lakien mukaisia valituksia saapui 740, näistä 206 koski yrittäjien eläkelain mukaista ja 534 maatalousyrittäjien eläkelain mukaista asiaa. Syyskuusta 1970 alkaen on lautakunnassa toiminut kolme jaostoa. Istuntoja on kertomusvuonna pidetty 91, joista 5 täysistuntoa.

Eläkelautakuntaan vuosittain saapuneiden, ratkaistujen ja ratkaisemattomina seuraavaan vuoteen siirtyneiden asioiden lukumäärä vuosina 1965—1970:

Vuosi	Edelliseltä vuodelta siirtynyt	Vuoden aikana saapunut	Asioiden lukumäärä yhteensä	Ratkaistu vuoden aikana	Seuraavaan vuoteen siirtynyt
1965	130	703	833	602	231
1966	231	924	1 155	842*)	313
1967	313	1 044	1 357	1 002*)	355
1968	355	1 064	1 419	1 090	329
1969	329	1 115	1 444	1 058	386
1970	386	1 859	2 245	1 183	1 062

*) näihin lukuihin sisältyy diarista poistettuja, 2 asiaa v. 1966 ja 1 asia v. 1967.

Saapuneiden ja ratkaistujen asiain lukumäärä kuukausittain sekä eläkelautakunnan työteho vuonna 1970:

Kuukausi	Saapunut	Ratkaistu	Ratkaistu enemmän kuin saapunut (+) tai vähemmän (—)
tammikuu	76	80	+ 4
helmikuu	117	86	— 31
maaliskuu	111	110	— 1
huhtikuu	146	112	— 34
toukokuu	118	113	— 5
kesäkuu	167	82	— 85
heinäkuu	110	—	—110
elokuu	160	56	—104
syyskuu	170	128	— 42
lokakuu	208	157	— 51
marraskuu	202	127	— 75
joulukuu	274	132	—142
	1 859	1 183	—676

Valitusasioiden määrän nopeasta kasvamisesta johtuen on luonnollista, että käsittelyaika jonkin verran pitenee. Lautakunnassa pyritään kuitenkin mahdollisuuksien mukaan huolehtimaan siitä, että jokainen valittaja saa asiassaan päätöksen kohtuullisessa ajassa.

Helsingissä 2 päivänä huhtikuuta 1971

O. Ojala

Pentti Airas